

Slovo k povzbuzení na neděli 27. března 2022, na 4. neděli postní – C
Biblická čtení: Joz 5,9a.10-12; Ž 34; 2Kor 4,17-21; Lk 151-3.11-32

Milé sestry, milí bratři,

dnes, **na čtvrtou neděli postní** (nazvanou po své vstupní antifoně *Laetare*, „Vesel se“) máme před sebou krásné a velebné podobenství **O marnotratném synu**; bývá někdy považováno dokonce za prototyp všech ostatních.

Novozákonní podobenství, jak víme, jsou různé příběhy z úst Pána Ježíše. Mají své posluchače vtáhnout do děje, aby nejprve odtušili, co je v očích Božích správné a co ne, aby se v některé z postav příběhu sami našli a nejlépe z toho všeho vyvodili aspoň nějaké důsledky pro svůj život a své jednání, pro svůj vztah k Bohu i k ostatním lidem.

To platilo **už pro první posluchače** Kristových podobenství v evangeliu, i pro první posluchače podobenství dnešního. **Farizeové a učitelé Zákona** reptající, že Pán Ježíš «přijímá hříšníky a jí s nimi», se měli předně nalézt ve starším synu; a zastydět se. **Hříšníci** kolem Krista se měli nalézt zase v synu mladším, který «sebral všechno a odešel do daleké země»; a zaradovat se, že se mohou navrátit k Bohu a že budou přijati, a najít sílu k návratu. **Všichni** naslouchající Kristovu podobenství pak měli rozpoznat, že dobrým otcem «pohnutým soucitem» jasně evokujícím samotného Boha je právě Pán Ježíš; tak velkoryse milosrdný je Bůh, takový je Kristus, aspoň nějak takovými by měli být všichni jeho vyznavači.

Podobně má podobenství zkusit naslouchat i každý z nás. Máme chtít slyšet jeho základní **poselství** o Boží dobrotě, máme se hledat a nacházet v jeho jednotlivých **postavách**; v jedněch více, v jiných méně, podle životní situace a stavu srdce každého z nás.

Podobně bychom měli podobenství naslouchat **i jako společenství** církve, jako farnost, neboť podobenství odhaluje nejen jednání a stav srdce **jednotlivců**, ale i některé neblahé vzorce jednání **celého společenství**. Otázka vztahu spravedlivých a hříšníků, věrných a nevěrných, blízkých a vzdálivších se provází křesťanstvo, provází Kristovu církev **od prvopočátku**; někdy více, jindy méně intenzivně, ale vždy nějak a až dodnes. A rozhodně ne vždy byla a je řešena po Božím způsobu.

Ač možná právě tento komunitní, ekleziální rozměr je pro dnešní podobenství z Lukášova evangelia **prioritní**, zaměřme přeci jen svou pozornost spíše **každý sám na sebe**, protože aspoň v nějaké moci máme povětšinou právě jen sami sebe. A hledejme se v prvních **adresátech** a posluchačích podobenství, jakož i v jeho jednotlivých **aktérech**. **Učínme** tak nejen kvůli sobě, ale i k prospěchu svého okolí...

Lidé, kteří jsou příliš hrdí na svou **správnost**, kteří si třeba zakládají si na tom, že všechny předpisy **dodržují**, možná se dokonce považují i za **lepší** a **ctnostnější** lidi, než jakými je jejich okolí, ale možná jsou přitom ve svém srdci i v životě ve skutečnosti velmi **tvrdí** a **nemilosrdní**, chtějící mít Boha a nebe jen pro sebe; ti **necht'** se možná najdou v prvních posluchačích evangelia, **ve farizeích a zákonících**.

Lidé, kteří se naopak nějak **provinili** či **proviňují**, a to třeba i vážně a zle, lidé vzpírají se proti Bohu, kteří **utíkají** či **chtějí utéci** od něj do nějaké «daleké země», třeba i ze zoufalství, lidé, kteří svůj život anebo část opravdu jen sobecky a rozmařile **promrhali**, nebo **také** ti, kteří se vrací k Bohu jen z **pragmatických** a vlastně sobeckých důvodů, že u něj je přeci jen lépe; ti všichni **necht'** se zkusí najít **v mladším synovi** z podobenství.

A věrní, pracovití, dobří křesťané, ale přitom již dávno **bez radosti**, bez radosti ze samotné práce, z blízkosti Otci, bez radosti z dobra a z druhých; ti **necht'** se zase najdou **v synovi starším**.

Žádné z těchto nalezení nemusí být docela **příjemné**, ale vždy může být **užitečné**. Nalézání se v posluchačích podobenství i jeho postavách se ovšem nějak se týká **každého** z nás, protože podobenství nás demaskuje různým způsobem a měrou **všechny**.

Bůh, Kristus nás našťestí **všechny** s láskou chce přijmout a **přijímá**; marnotratné syny, starší syny a nakonec i farizeje a učitele Zákona. Přijetí **neznamená souhlas**, přijetí je **přijetí**.

Geniálně vše vystihl slavný nizozemský barokní malíř **Rembrandt van Rijn** na svém známém vyobrazení dnešního podobenství (ostatně právě tento obraz se stal ikonou Velkého jubilea, Roku milosrdenství 2000): V centru obrazu je vidět otec, jak objímá navrátivšího se marnotratného syna. Objímá ho oběma rukama, ty však při pozornějším pohledu nejsou stejné; jedna je jakoby otcovská, druhá však mateřská.

A to je opravdu geniální, **výmluvné** a navíc **navýsost teologické**. V Bohu se totiž opravdu snoubí to nekonečně nejkrásnější a nejdůležitější **z otcovské pevnosti i mateřské něhy**. Obojí objímá každého člověka, který se k Bohu navrátí, přivine. **Nerelativizuje** jeho provinění, nenazývá zlo dobrem, ale **přijímá hříšníka s láskou**, radostí a Boží něhou zpět.

A to má největší **sílu** člověka nějak **proměnit** k lepšímu...

Ať už jsme proto spíše podobni mladšímu nebo staršímu synovi, anebo spíše farizeům a zákoníkům, **zkusme se** co nejvíce přimknout **k Bohu, k Pánu Ježíšovi**, abychom zakusili jeho **existenci** tím, že zakusíme jeho **přijetí**.

Neodcházejme od Pána Boha pryč jako mladší syn, hlavně ne daleko. **Zkusme** mít narozdíl od staršího syna **radost** z možnosti pracovat na jeho poli, na díle dobra. **Nekádrujme**, kdo k Pánu Ježíšovi může a kdo ne, jako farizeové a zákoníci.

Ale raději se zkusme – s Boží pomocí – stále více podobat **milosrdnému otci**, který přijímá marnotratné. **Vyhlížejme** své bratry a sestry **potřebující** z jakéhokoli důvodu přijetí, zkusme najít sílu je přijímat vždy, odpouštět jim, zkusme vnímat jejich radosti i bolesti. Oni zase budou třeba vnímat snadněji ty naše.

V naslouchání podobenství O marnotratném synu a vyvození důsledků opravdu **nejde jen o nás**, ale i o všechny **kolem nás**. Svět potřebuje **milosrdné lidi**, svět potřebuje **milosrdenství**, svět potřebuje **radost** z milosrdenství.

Jak vše je **aktuální** zvláště v nynější době šílené **války na Ukrajině** a všech ostatních bolestí světa blízkého i vzdáleného, je asi zbytečné připomínat a rozebírat...